

Aileyi Tehdit Eden İdeoloji

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Prof. Dr. Ergün YILDIRIM

 İSTANBUL
AİLE VAKFI

İSTANBUL
AİLE VAKFI

Prof. Dr. Ergün Yıldırım

Nisan 2022

İstanbul Aile Vakfı Yayınları

Sahifeler Serisi: 1

İstanbul Aile Vakfı

Beylerbeyi Mahallesi Cennet Camii Yolu Sokağı

Numara: 13 Üsküdar/İSTANBUL

+90 (850) 308 31 93 +90 (530) 148 31 93

www.istanbulailevakfi.org

TOPLUMSAL CİNSİYET NEDİR?

Toplumsal Cinsiyet Nedir?

Toplum ve cinsiyet ilişkilerini ele alan son dönemdeki çalışmalar “**toplumsal cinsiyet**” kavramını geliştirdi. Toplumsal cinsiyet, cinsiyetin toplum içindeki oluşumu, gelişimi ve değişimini ele alan bir bakış açısına işaret etmektedir. Bu bakış açısına göre cinsiyet, toplumsal ve kültürel temeller çerçevesinde ele alınmaktadır. Cinsiyet bir toplumsal olgu olarak araştırılmakta ve tartışılmaktadır.

Bu alandaki çalışmalarda iki temel yaklaşımdan bahsedilebilir. Birincisi, cinsiyetin toplumdan etkilenen bir boyutu olduğunu iddia eder. Sosyal bilimler kadın ve erkek ilişkilerini ele alırken, toplum yapısından nasıl etkilendiklerini de incelemektedir. Örneğin; kadın, kız, erkek, oğlan vs. cinsiyetleri doğdukları ve yaşadıkları toplumun inanç, norm, dil, üretim ilişkilerinden etkilenir. Cemiyet, aile, bölge ve sosyo-ekonomik düzey cinsiyetlere belirli bir kimlik kazandırır. İçinde bulunduğumuz sınıfsal düzeyler cinsiyetlere belirli bir kimlik kazandırır. Örneğin şehirde yaşayan kadın ve kırsal kesimde yaşayan kadını karşılaştırdığımızda buldukları toplum içinde yeni anlamlar yüklenen farklı cinsiyet özel-

liklerinden bahsedebiliriz. Şehir kadını daha eğitilmiştir, tüketim ilişkileri fazladır, iş hayatına daha fazla katılır, bireysel karar almaya eğilimlidir. Türk erkeği ifadesini kullandığımız zaman da Türk toplumunun özelliklerine göre, toplumun tesiri altında yetişen bir erkek olgusundan bahsetmiş oluruz. Burada toplumsal cinsiyet bir realitedir.

İkinci yaklaşım, toplumsal cinsiyet kavramı ile cinsiyeti tamamen topluma indirir. Kadın ve erkek cinsiyetlerine ait özelliklerin tamamıyla toplumsal kültürün ürünü olduğunu düşünür. Bu perspektiften bakanlar için yerleşik sosyal düzendeki kadın ve erkek rolleri yeniden biçimlendirilmelidir. Örneğin; kadın sanayide rahatlıkla çalışabilmeli, erkek ise iş hayatından uzak yalnızca ev işleriyle ilgilenebilmelidir. Her şeyden önce cinsiyet rolleri ve kimlik temelli yaklaşıma

sahiptirler. Tekil cinsiyetçiliği ve çoğul cinsiyetçiliği savunanlar bu bakış açısına sahiptir.

Özellikle ikinci bakış açısıyla bakanlar için toplumsal cinsiyet, toplumun cinsiyet bağlamına yerleştirilerek yorumlanması anlamına geliyor. Bu bakış açısı kadın ve erkek ilişkilerine daha fazla yoğunlaşmayı beraberinde getiriyor. Ancak toplumu salt cinsiyet kimliğine indirgemek gibi bir çıkmaza da yol açıyor.

Dünyada ve ülkemizde kimlik siyasetleri, küreselleşme ile beraber yükseldi. Etnik kimlik, mezhep kimliği, dini kimliğin yanında şimdi de özellikle cinsiyet etrafında bir kimlik propagandası yapılmaktadır. Toplumsal cinsiyet de, cinsiyet üzerinden kimlik tanıımı yapmak isteyen siyaset üretenlerin yaygın bir şekilde kullandığı bir kavram olmuştur.

Toplumsal cinsiyet teorisini özellikle ikinci yaklaşım açısıyla yorumlayanlar cinsiyeti tamamen toplumsal dünya ile açıklamaktadır. Bu bakış açısı erkeklik ve kadınlığın doğuştan gelmediğini, insana sonradan yüklenen vasıflar olduğunu savunur. Meşhur bir feministin söylediği “kadın doğulmaz, kadın olunur” sözü de bu inanışın en açık ifadesidir. Sadece doğumdan sonra toplum içinde şekillenen süreci dikkate almaktadır. Elbette doğuştan sonra insanın yetişme tarzı, aile yapısı, inançları ve içinde yetiştiği kültür insana belli bir biçimde kadın ve erkek olmayı öğretiyor. Ancak kadın ve erkek kimliği salt bu dönemde meydana gelmez. İnsana doğuştan gelen fıtrat ve biyolojik varlığını yok sayan bu bakış açısı çarpıtılmış bir gerçeklik sunmaktadır.

Cinsiyetin üç temel bileşeni vardır:

a-Fıtrat

Fıtrat, yaratılış anında varlık türlerinin ana özünü ve henüz dış tesirlerden etkilenmemiş olan doğasını belirtir. Türlerin yaratılışı sırasında kazandırdığı temel özellikleri ifade eder. Zaten kelimenin bir anlamı da yaratılış demektir. Yani insan fıtratıyla/doğasıyla dünyaya gelir. İnsan doğuştan dişi ve eril özelliklere sahiptir. Bu çerçevede kadın anne vasıflarına, erkek de baba vasıflarına sahip olur. Dünyada yapılan birçok araştırma kadında şefkat ve merhamet özelliklerinin erkeklere göre çok daha fazla olduğunu gösteriyor. Bebek bakımı en eşitlikçi düşünceye sahip ülkelerde bile çoğunlukla kadınlar tarafından yapılmaktadır.

“

Toplumsal cinsiyetçiler doğumdan sonra toplum içinde şekillenen sürece odaklanırken cinsiyetin üç temel bileşeni fitrat, biyoloji ve kültürü görmezden geliyorlar.

”

Allah kadın ve erkeği kimi hususlarda farklı fitratlar ile yaratmıştır. Bunun yansıması olarak kadın ve erkek farklılıkları ortaya çıkmaktadır. Eşitlikçi düşüncüyü savunan modern hukuk, farklılıkları göremediği için ortaya çıkan sorunları çözmek için “pozitif ayrımcılık” gibi garip bir tez ortaya koymuştur.

Fitrat, dişil olanın dişil özellikleriyle var oluşunu, eril olanın da eril özellikleriyle var oluşunu temin eder. İslam kimi yerde erkek ve kadına karşılıklı eşit mesuliyetler getirirken; kimi yerlerde onlara yüklenen misyon ve özelliklere göre farklı mesuliyetler getirir. Farklılık illaki ayrımcılık ve ayrıcalık olmak zorunda değildir. ‘Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık’ diyen Yaratıcının ifadesine kulak verilmediğinde erillik ve dişiliğinden rahatsız, fitratını bozmaya çalışan bir kesim karşımıza çıkmaktadır.

b-Biyoloji

Cinsiyet kimliğimizin biyolojik yönü doğuştan gelir. Genetik özelliklerimiz doğrultusunda kadın ve erkek olarak dünyaya geliriz. Biyolojimiz bizim cinsiyet sınırlarımızı birçok açıdan belirler. Bu biyolojik gerçeklik, erkek ve kadın olmanın gerçekliğidir. Bu biyolojinin sonucunda belli erkek ve kadın tutumlarına sahip oluruz. Ayrıca yapılan araştırmalar ve bilimsel çalışmalar da kadın ve erkeğin biyolojik, hormonal ve duysal farklılıklara sahip olduğunu gösteriyor. Cinsiyetle ilişkilendi-

rilen davranışların kaynağı olduğu düşünölen biyolojik faktörler cinsiyet kimliğinin oluşmasında önemli bir etkiye sahiptir. Erkek ve kadın beyninin anatomik farklılıkları cinsiyetlerin olaylara yaklaşım ve algılama biçimleri, duyarlılık durumları gibi birçok duygu ve davranışlarına tesir eder. Mesela beynin limbik sistemi kadınlarda daha büyük olduğu için duygusal uyarılar karşısında daha çok hassasiyet gösterirler.

Biyoloji ile gelen bu sınırları bozmak isteyerek üçüncü bir cinsiyet peşinde koşanlar var. Bu çerçevedeki arayışlar ciddi anlamda bir “biyolojik deformasyon”u ifade eder. Nitekim yüzlerine, vücutlarına onlarca operasyon ameliyesi yaparak erkek ve kadın ötesi bir cins olma peşinde koşan kişilerle karşılaşırız. Bunlar kendilerini gündeme getirmek, ilgi çekmek, özgür olmak, varoluşsal olarak kimlik sınırlarını aşmak çabasındalar. Ancak bu durum oldukça nahoş görüntülere ve ciddi sosyal sorunlara neden olmaktadır.

“

İnsan fıtratıyla dünyaya gelir; doğuşta dişil ve eril özelliklere sahiptir. Bu çerçevede kadın anne vasıflarına, erkek de baba vasıflarına sahip olur.

”

c-Kültür

Cinsiyetin üçüncü boyutu da içine doğduğumuz toplumun ve çevrenin etkisiyle şekillenir. Kültür bize dünya ile anlamlı bir ilişki içinde yaşamamızın kurallarını verir. Bütün insanlar bir kültür içinde yaşar ve onunla sosyal kişiliğini kurar. Kadın ve erkek olmamızın belli anlamlarını içinde bulunduğumuz toplum vasıtasıyla kazanırız. Mesela Türk kültüründe kadın annedir, eviyle ilgilenendir. Baba evin reisidir, ailesine, çocuklarına sahip çıkar. Kadın, belli mahrem ilişkiler içinde toplum içindeki rollerini ve hayatını sürdürür. Erkek evinin rızkını sağlamakla sorumludur. Çocuklarına babalık yapar, hanımıyla yakından ilgilenir. Hanımından sadakat bekler. Kendi de bu sadakati gösterir.

“

Eşitlikçi düşüncüyü savunan modern hukuk, farklılıkları göremediği için ortaya çıkan sorunları çözmek için “pozitif ayrımcılık” gibi garip bir tez ortaya koymuştur.

”

Her toplumda böyle kültürel kalıplar vardır. Modernlik de yeni bir kültür getiriyor. Kadın ve erkeklerin belli normlarla, inançlarla, değerlerle yaşamasını talep ediyor. Örneğin mahremiyet ilişkilerinde sınırlar belirsizleşiyor. Serbestlik kültürü ile kadın ve erkek ilişkilerinde mahremiyet neredeyse reddediliyor. Kadın ve erkeği eşit çalışan, eşit harcayan ve eşit sorumluluklara sahip kişiler olarak görüyor. Önce Kuzey Avrupa'da çıkan ve sonra dünyaya yayılan bu anlayış, kapitalizm, sekülerleşme, Batı değerleri ile beraber bütün dünyayı etkisi altına alıyor.

Müslümanlar ve Türkler kendi mahremiyet kültürleriyle asırlarca yaşadılar. Bugün de bundan kopmadan beraber yaşamak için mücadele etmelidirler. Evrensellik adı altında Batı kültür taarruzuna teslim olmaları gerekir.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ NEDİR?

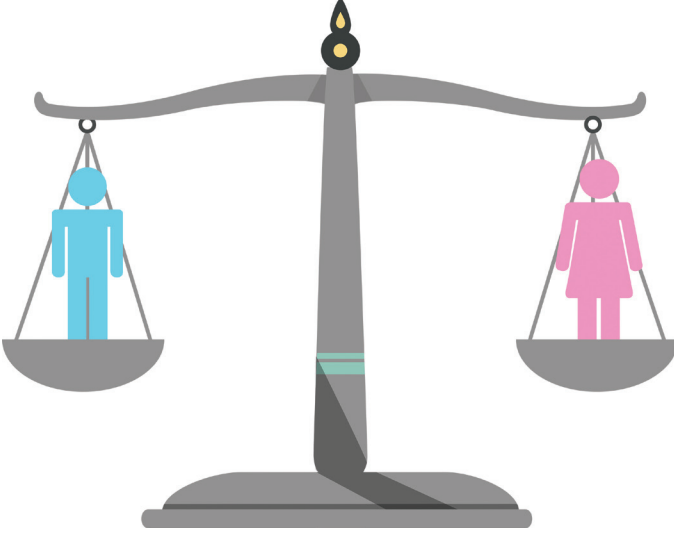
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Nedir?

İngilizcede, toplumsal cinsiyet eşitliği “gender-equal society” kavramı ile ifade edilir. Sex, biyolojik cinsiyet için kullanılan bir kavram iken gender toplumsal cinsiyet için kullanılır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği son yıllarda yaygınlık kazanmaya başlayan bir tezdır. Birleşmiş Milletlerin 2030 hedeflerinden beşincisi, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak olarak belirtilmiştir. Bu tez kendisini evrensel, haklı, doğru ve herkesin kabul etmesi gereken bir düşünce olarak dayatıyor. Bu görüşlere katılmayanlar, insan düşmanı olarak damgalanıyor ve nefret suçu işlemekle itham ediliyor.

1- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Yaklaşım Fıtrat ve Biyolojik Özellikleri Reddeder

Toplumsal cinsiyet eşitliği yaklaşımı cinsiyetin, doğuştan sonra tamamen toplumsal olduğu görüşünü savunur. Buna göre insanlar dünyaya cinsiyetsiz gelirler. Sonra toplum onlara bir cinsiyet kalıbı sunar. Toplumdaki inançlar, örfler, gelenekler, kültürler insana belli bir biçimde erkek ve kadın olmasını dayatır. İnsanlar da bu kolektif baskı-

nın etkisiyle kendisini erkek ve kadın olarak tanımlar. Bundan dolayı insanın özgür bir biçimde kendisini tanımlamasını engeller.

Toplumsal cinsiyet çeşitli yaklaşımına göre toplum, ayrımcı normlarıyla insana erkek ve kadın olma gibi iki farklı cinsiyeti egemen

“

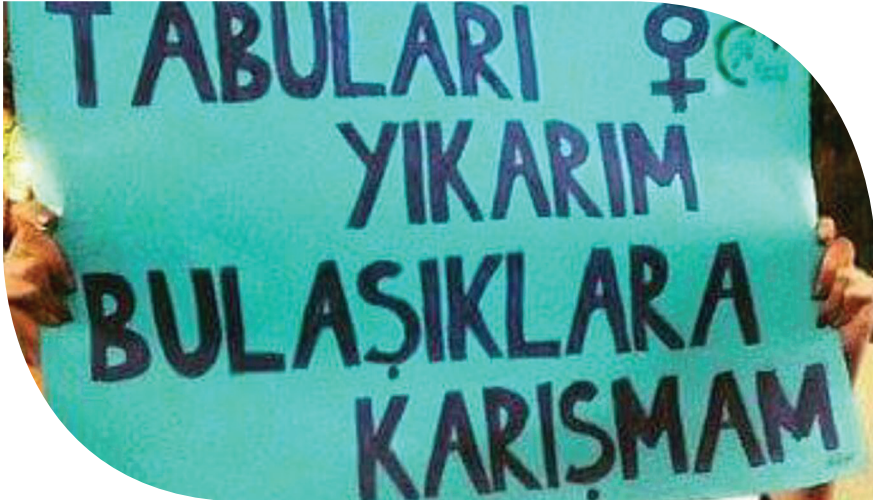
BM ile kendini meşrulaştırmaya çalışan bu zihniyet; evrensel, haklı, doğru ve herkesin kabul etmesi gereken bir düşünce olarak dayatıyor. Bu görüşlere katılmayanlar, insan düşmanı olarak damgalanıyor ve nefret suçu işlemekle itham ediliyor.

”

bir biçimde vaz eder. Bu süreçte çeşitli ayrıcalıklar ve ayrımcılıklar ortaya çıkar. Eşitsizlik de buradan doğar.

Yine bu yaklaşıma göre toplumun gelenek, alışkanlık ve inançla ürettiği bu değerler cinsiyet ayrımcılığına yol açtığı gibi eşitsizliğe de neden olmaktadır. Birçok baskının, şiddetin ve dışlamanın kökeninde bunlar vardır. Toplumsal cinsiyet eşitliği ile toplumda asırlardır süren inançlar, örfler ve adetler eşitliği engelleyen değerler olarak görülür. Bunu aşmanın yolu da cinsiyet eşitliği ile mümkün olduğu söylenir.

Eşitlik düşüncesi o kadar abartılır ki her alanda kadın ve erkeğin eşitliği savunulur. Hatta biyolojik planda bile gösterilmeye çalışılır. Erkeklerle de rahim takılarak doğumu onların da yapması gerektiği ileri sürülür. Bu tarz iz'an dışı yaklaşımlar eşitlik adına gündeme gelir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği fitrat ve biyolojik özellikleri reddeder; farklılıkları yok sayar, kaosa yol açar; mesuliyetleri kaldıran yanlış özgürlüğü savunur, aileyi imha eder.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, feminizmin eşitlik düşüncesini en son noktaya taşır. Cinsler arasında da eşitliğin varlığını savunur. Buna göre insan cinsiyetini ifade ederken erkek ve kadının dışında lezbiyen, gay, biseksüel, transseksüel ve haddi sınırı olmayan birçok cinsiyet tanımı kullanılır. Bu gruplar LGBTİ olarak isimlendirilmektedir. “**Cinsel tercih yönelimi**” kavramı kullanılıp insanın arzusu hangi yönde ise oraya doğru cinsel tercihler yapılabileceği savunulmaktadır.

Bu yaklaşım tamamen insanın nefsanî yönünü (salt maddî haz merkezli) öne çıkarmaktadır. İnsanın aklı, kalbi, inançları ve değerleri dikkate alınmaz ya da çok ikincildir.

2- Farklılıkları yok sayar, kaosa yol açar.

Toplumsal cinsiyet eşitliği “düzleştirici”dir. Örneğin bütün dişil insan varlıklarına “kadın” denmesini talep ediyor. Mesela kız, hatun, hanım ifadelerini reddediyor. Bu kavramlara kendi kültürel anlayışlarıyla baktıkları için onlara ayrımcı geliyor. Oysaki bu kavramların Müslümanların kültüründe büyük bir anlamı var. Çeşitliliği temsil etmek-

tedir. Müslüman Türklerin “hatun” ve “avrat” ifadeleri Dede Korkut Destanı’nda iyi anne ve evli kadına işaret etmek için saygınlığı ifade eden bir niteleme olarak kullanılır.

Toplumsal cinsiyete ikinci bakış açısıyla kökten toplumsalcı bakan yaklaşım, cinsel normları tamamen reddettiği için anarşizm ideolojisinin kural tanımazlığı ile bütünleşir. Bu da cinsel kimliğin kaosuna yol açar. Nitekim bu tutumlar içinde olan insanlar üzerine yapılan araştırmalarda bu kaos rahatlıkla gözükmektedir. Örneğin bu tür ilişkileri yaşayanların toplum içinde daha fazla çatışmacı, geçimsiz, uyumsuz tutum sergiledikleri görülmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, Batı dünyasında son 20 yılda gelişen bir kültürü empoze etmektedir. Reddettiği kültürün yerine kendisini koymaktadır. Bunun için öncelikle dini ve geleneksel kültür; örf, namus ve gelenek gibi değerler etrafında ötekileştirilir. Kadına yönelen şiddette kapitalist iş hayatının baskısı, modern hayattaki alkolizm ve madde bağımlılığı gibi sorunlar ve çoğalan, meşru olmayan partnerliğin ürettiği çatışmalar olduğu gerçeğinin üstü örtülür. Kadına şiddete karşı çıkmak gibi masumane fikirlerle meşru görülmesine ve yaygınlık kazanmasına çalışılır. Kadın haklarını savunmayla başlayıp, kadına şiddete karşı çıkmak ile devam eden kadın hareketleri şimdilerde ise toplumsal cinsiyet eşitliği adı altında her çeşit cinsel serbestiyeti ve beraberlikleri savunuyor.

3- Mesuliyetleri kaldıran yanlış özgürlüğü savunur, aileyi imha eder.

Kadınlara dayatılan “beden benimdir, istediğimi yaparım” sloganı özgürlüğün şiarı olarak savunulmaktadır. Kadın ve erkek ailede ebeveynleriyle, kardeşiyle, eşiyle, çocuğuyla ilişkileri ölçüsünde tanımlanabilecek bir “insandır”. Feminizm, kadını merkeze alarak dünyaya bakan bir ideolojidir. Bundan dolayı da erkeği de kocayı da bebeği de ya görmez ya da ikinci plana atar. Özgürlük söylemi tamamen Avrupa'nın modern aydınlanma düşüncesinden beslenir. Metafiziği ve Allah'ı dışarda bırakır ve hesaba katmaz. Bu özgürlük anlayışı bireyciliğe, egoizme ve bencillığe yol açar. Nitekim bu kültürde anne ve babalar yaşlanınca hayattan atılırlar. Huzurevine gönderilerek sosyal olarak ölüme terk edilirler. Salgın sırasında da gördüğümüz gibi her an canından vazgeçilerek tamamen terk edilebilirler.

“

Feminizm, kadını merkeze alarak dünyaya bakan bir ideolojidir. Bundan dolayı da erkeği de kocayı da bebeği de ya görmez ya da ikinci plana atar.

”

Mesuliyet ve görevi, aile ve toplumu hesaba katmayan bu özgürlük anlayışı salt bireyi temel alır. Bunun sonucunda da bireyin anne ve babasına, toplum ve mahallesine karşı insani mesuliyetini düşünmez.

Toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışı, kadim aile değerlerini ters yüz ediyor. Feminizmle başlayan, aileye karşı negatif tutum ve tüketim kültürünün tesiriyle evlilik çağ dışı bir kurum olarak gösterilmeye gayret ediliyor. Öte yandan toplumsal cinsiyet eşitliği hezeyanıyla eşcinsellerin

birlikteliğine aile denilmesi özgürlük ve hak talebi olarak savunulmaktadır. Oysaki yüzyıllardır karşı cinsle nikâhlanarak gerçekleşen ve evlilik ile kurulan grubaşmaya aile denirken, bugünlerde çeşitli cinsellikler üzerinden grubaşan çiftlerle kadim aile kurumu dönüştürölmek istenmektedir.

www.istanbulailevakfi.org [+90 \(850\) 308 31 93](tel:+908503083193) [+90 \(530\) 148 31 93](tel:+905301483193)

merhaba@isavak.org [Aile TV](https://www.youtube.com/AileTV) [istnblailevakfi](https://www.instagram.com/istanbulailevakfi) [istanbulailevakfi](https://www.facebook.com/istanbulailevakfi)

Beylerbeyi Mahallesi Cennet Camii Yolu Sokak. No: 13 Üsküdar/İSTANBUL